

نام و نام خانوادگی:

کلاس: یازدهم انسانی

تاریخ: ۱۴۰۰، ۳/۱

بنام خدا

اداره کل آموزش و پرورش استان سمنان

دبیرستان متوسطه دوم دخترانه نجف

درس: علوم و فنون ادبی (۲)

زمان: ۸۰ دقیقه

نام دبیر: جوادیان

تعداد سوال: ۲۱

الف) تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی (۴ نمره)

۱- کدام شاعر، شعرش را «بیت الغزل معروف» می‌داند؟

۲- درستی یا نادرستی موارد زیر را بنویسید.

الف- در قرن یازدهم، بازار گرمی طبقه مدیحه‌سرایان درباری با سبک‌گروه‌های بیشتری مدحی شعر و شاعری شوند.

ب- کلیم کاشانی در سرودن شعر مذهبی و ترکیب بند عاشورایی، معروف گشته است.

۳- یکی از مفاخر هنر در دوره صفویه را نام ببرید.

۴- پدیدآورندگان آثار زیر را بنویسید.

الف- موش و گربه
ب- تحفه الاحرار

۵- هر یک از ویژگی‌های زیر مربوط به کدام قلمرو سبک عراقی است؟

الف- از میان رفتن واژه «أبا»
ب- تثبیت شدن «تخلص» در انتهای غزل

۶- با ذکر دلیل بنویسید بیت زیر مربوط به کدام سبک شعر فارسی است؟

لاله و گل زخمی خمیازه اند
عیش این گلشن خماری بیش نیست

ب) بخش موسیقایی (۴ نمره)

۷- وزن واژه هر یک از هجاهای دسته‌بندی شده زیر را بنویسید.

الف: (- ۵۵ -)

ب: (- ۵ -)

۱- با توجه به آهنگ سروده زیر، با ذوق خود، پایه های آوایی مناسب (غیر از واژه های بیت) در خانه های خالی بنویسید.

آسمان صاف و شب آرام
بخت خندان و زمان رام

.....	آ س مان صا
ن ز مان رام

۹- با ذکر دلیل بنویسید آیا بیت زیر همسان است یا ناهمسان.

هر لحظه که تسلیم در کارگاه تقدیر آرام تر از آهوی باک ترم از شیر

۱۰- کدام از دو بیت زیر همسان و کدام یک ناهمسان است؟ دلیل بیاورید.

الف - به لاله های چمن چشم بسته می گذرم که تاب دیدن دل های داغ دارم نیست

ب - هزار جهد بکردم که سر عشق بپوشم نبود بر سر آتش میسرم که بخوشم

۱۱- بیت زیر را تقطیع هجایی کنید، وزن و واژه های آن را بنویسید.

دور از آن زلف پریشان دلم آرام نیافت گرچه زندانی شب های درازش کردم

۱۲- کدام یک از دو بیت زیر «دوری» است؟

الف - خنک آن قمار بازی که باخت هر چه پوشش بنماند همیشه اما طوس قمار دیگر

ب - هر وعده که دادند به ما بار هوا بود هر نکته که گفتند غلط بود و ریا بود

پ (زیبایی شناسی (۶ نمره)

۱۳- تشبیه گسترده زیر را به «اضافه تشبیهی» تبدیل کنید.

در فصل بهار، شکوفه ها مانند کلاهی بر شاخه های درخت به و بادام نشسته اند.

۱۴- در کدام مصراع «تشبیه بلیغ» وجود دارد؟ «مشبه به» آن کدام واژه است؟
هر وصلت گویند بر دلم ای ماه من! در فراقت شمع گودون را بسوزد آه من

۱۵- استعاره‌ها را در مصراع‌های زیر بیابید و نوع آن‌ها را بنویسید.

الف - طلوع باده (شراب) ز شام و سحر در بیخ مدار

ب - ای ماه من چراستم از سر گرفته‌ای

۱۶- کدام واژه تا در بیت زیر استعاره دارند. معنی استقاری آن‌ها را بنویسید.

به خنده‌ای بت بادام چشم شیرین لب شکر بریزد از آن پسته دهان که تو راست

۱۷- مجازها را بیابید و معنی مجازی آن‌ها را بنویسید.

الف - گر بنمندی زین سخن تو خلق را آتشی آید بسوزد خلق را

ب - مصمت و خرامم تا ابد نی دل شامم نی خرد کاندز خرابات ازل نوشیده‌ام پیمان‌ای

۱۸- رابطه مجاز در کدام گزینه، رابطه (پیوند) تشابهت است؟

الف - خروشی بر آمد ز دشت و ز شهر غم آمد جهان را از آن کار بھر

ب - سیه زلف آن سرو سیمین من همه تاب و پیچ است و بند و شکن

۱۹- معنی کنایی ترکیبات مشخص شده زیر را بنویسید.

الف - چون بسی ابلیس آدم روی طمت پس به هر دستی نشاید داد دست

ب - بیجاری ورا چو دبدند در چاره‌گری زبان کشیدند

ت) نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)

۲۰- سروده زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.

روزگاری شد ز چشم اعتبار افتاده ام چون نگاه آتش از چشم یار افتاده ام
دمت ز غنبت کس نمی سازد به سوی من دراز چون گل پژمرده بر روی مزار افتاده ام
عقدۀ ای هرگز نگرم باز از کار کسی در چمن بیکار چون دست چنار افتاده ام

الف- شعرا از دیدگاه فکری بررسی کنید.

ب- یک مورد اضافه استعاره در سروده بیابید.

پ- آیای تکرار اراده خیالی خاص را در این سروده یافت؟ این ویژگی بیانگر کدام سبک است؟

۲۱- با توجه به متن زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

بدان که شریعت، گفتار انبیاست و طریقت، کرد انبیاست و حقیقت، دید انبیاست.
سالک باید که اول از علم شریعت آنچه حالابد است، بیاموزد و یادگیرد و آنگاه از عمل طریقت،
آنچه حالابد است به جای آورد تا از انوار حقیقت به قدر سعی و کوشش وی روی نماید.

الف- متن را در قلمرو فکری بررسی کنید.

ب- این نثر مربوط به کدام سبک (دوره) فارسی است؟ دلیل بیاورید.

پ- در قلمرو ادبی یک «اضافه تشبیهی» بیابید.

جمع نمره ۲۰